

Voorbehouden bij het basisinkomen naar [Paul Spicker](#) *

(met accenten, aanvullingen en weglatingen van Johan Horeman)

* **Some reservations about Basic Income, Paul Spicker.**

Edited by Cleo Goodman and Mike Danson, Apr 2019.

Naar het Nederlands bewerkt door Johan Horeman, als bijdrage aan de discussie Basisinkomen, juli 2020.

OVERZICHT

Zelfs als we in principe alle argumenten voor het basisinkomen accepteren, zijn er altijd ernstige problemen die moeten worden opgelost met betrekking tot kosten, distributie, toereikendheid en praktische implementatie.

- **Kosten.** Basisinkomensregelingen zijn allemaal erg duur. De eerste vraag die we ons moeten stellen is niet of we ons Bi kunnen veroorloven, maar of we dat wel moeten - of het geld op een andere manier niet beter gebruikt kan worden.
- **Distributie.** Alle tot nu toe ontwikkelde basisinkomensregelingen laten sommige armen slechter achter. Dat gebeurt vooral omdat ze proberen te laten betalen voor Bi door de bestaande voorzieningen te verminderen. Regelingen die dat doen, zullen sommige mensen met een hoger inkomen meer ten goede komen dan mensen met een lager inkomen.
- **Geschiktheid.** De bestaande uitkeringen en de huidige belastingaftrek kunnen niet werken zoals bedoeld. Het basisinkomen kan niet aan alle voorwaarden voldoen die momenteel worden gedekt door sociale uitkeringen. Het moet dat ook niet proberen.
- **Implementatie.** Bi zal niet zonder complicaties zijn. Het is tijd om deze aan te pakken.

Het basisinkomen kan niet 'toereikend' zijn, maar dat hoeft het niet te zijn; het moet alleen maar basic te zijn. Er kan een bescheiden inkomen worden verstrekt zonder schade aan arme mensen, zolang het de andere uitkeringen niet beïnvloedt.

Het basisinkomen van de burger is bedoeld als een universele, onvoorwaardelijke betaling aan iedereen. Bi is een regelmatige, doorlopende betaling voor elk individu, ook voor een kind.

Er zijn sterke morele en praktische argumenten voor een Universeel Basis Inkomen (UBI). UBI zou een grote stap in de richting van sociale rechtvaardigheid betekenen: een egalitaire, inclusieve methode voor het verdelen van algemene middelen. Een regelmatige betaling kan sociale cohesie en solidariteit versterken en de individuele waardigheid beschermen. Het is economisch gezond: in tegenstelling tot bestaande uitkeringen is UBI economisch neutraal zijn en het beïnvloedt de economische prikkels in geen enkele richting rechtstreeks. Ten slotte is het praktisch: het moet gemakkelijker te beheren zijn dan de bestaande uitkeringen. Algemene Kinderbijslag is een duidelijke voorbeeld van de haalbaarheid: de universele distributie is relatief eenvoudig en in korte tijd te realiseren. Voor het andere voorbeeld, de AOW, geldt hetzelfde voor de overgrote meerderheid van de beoogde ontvangers.

Er zijn mensen die deze argumenten ronduit afwijzen. Die zijn van mening zijn dat inkomen gerelateerd moet zijn aan werk:¹ steun voor 'universeel arbeidsinkomen' weegt voor hen drie keer zwaarder dan de steun aan UBI.² anderen vinden dat uitkeringen het meest doeltreffend zijn en dat de rechtvaardiging van algemene

verspreiding afhankelijk is van de nationale context, en dat onvoorwaardelijke Bi oneerlijk is en politiek onaanvaardbaar.³ Hoewel het belangrijk is te erkennen dat er alternatieve morele en politieke perspectieven zijn, zijn deze tegenargumenten niet overtuigend. Eerlijkheid hangt af van veel andere overwegingen naast de hoogte van de uitkering. Wie wat krijgt is niet perfect; er zijn veranderingen in de publieke opinie; de aanvaardbaarheid zelf hangt af van de sociale context. Bovendien is er veel steun voor universaliteit op andere gebieden, zoals gezondheid en onderwijs. Er zijn goede redenen om het beginsel universaliteit uit te breiden tot ver buiten kinderen en ouderen, ervoor te zorgen dat iedereen een grotere mate van financiële zekerheid heeft dan het huidige systeem toestaat, en om mensen een basisinkomen te bieden.

Er zijn natuurlijk nog veel andere argumenten rond UBI. Een aantal argumenten is speculatief of utopisch. Mensen met commentaar richten zich daarop ofwel op de samenleving waartoe de UBI uiteindelijk zou kunnen leiden, of op veranderingen in een toekomstige samenleving waarop de UBI zou reageren.⁴ Het heeft weinig zin hierop in te gaan; we kunnen redelijkerwijs niet weten wat de effecten zullen zijn op werk of gezinsleven, en we kunnen uit de geschiedenis van de pensioenvoorziening weten dat het tientallen jaren gaat duren om erachter te komen.⁵ zorgwekkender zijn andere kwesties, met betrekking tot de kosten, de distributieve impact, de impact op het welzijn van mensen en de praktische implementatie. Er zijn veel bedenkingen die moeten worden weggenomen, dat is de eerste taak voor een regeling basisinkomen.

UBI DEFINIËREN

Het centrale concept van universeel basisinkomen is dat het universeel moet zijn, dat het basaal moet zijn en dat het een inkomen moet zijn. Geen van die termen is zonder dubbelzinnigheden.

- Een uitkering is **universeel** als deze wordt geleverd als een recht, voor iedereen beschikbaar is in een bepaalde categorie en onvoorwaardelijk. Er zijn verschillen in universaliteit en de term is toegepast op een aantal relatief enge categorieën mensen - bijvoorbeeld ouderen ouder dan 80 jaar of pasgeboren kinderen. Wanneer mensen pleiten voor een basisinkomen van “burgers”, kunnen ze een voordeel betekenen voor burgers, voor permanente inwoners, voor langdurig ingezetenen of voor belastingbetalers: de categorieën zijn niet duidelijk.
- Een uitkering is **fundamenteel**, mogelijk omdat ze betrekking heeft op gemeenschappelijke basisbehoeften of een 'armoedegrens'; mogelijk omdat het genoeg is om van te leven;⁶ mogelijk omdat het een 'bescheiden' maar zeker fundamenteel inkomen biedt.⁷ Dat zijn verschillende dingen.
- Een uitkering levert een **inkomen** op als het periodiek wordt betaald, maar dat betekent niet dat het wekelijks of maandelijks moet worden betaald: het kan driemaandelijks, jaarlijks of zelfs over langere periodes worden betaald. Het inkomen hoeft niet op een vast niveau te liggen (het kan per periode verschillen, zoals de betalingen door het Alaska Permanent Fund).

Veel voorstanders van het basisinkomen pleiten voor veel 'dikkere', uitgebreidere definities, waarbij het model gedetailleerder wordt gespecificeerd. Het Earth Network van het basisinkomen stelt dat een basisinkomen contant moet worden betaald en dat het individueel moet zijn.⁸ Annie Miller voegt eraan toe dat het gelijk moet zijn. Dat zijn houdbare posities, maar er zijn alternatieve modellen die verschillende benaderingen hebben. Negatieve inkomstenbelasting betaalt over het algemeen contant aan sommige mensen, terwijl ze alleen inkomen aan anderen crediteert.⁹

Basic Income Plus, het door Simon Duffy voorgestelde model, geeft premies aan mensen met een handicap.¹⁰ Individualisering kan betekenen dat elke in aanmerking komende persoon een eigen account moet hebben om geld te ontvangen, maar het kan iets heel anders betekenen. Bi kan bijvoorbeeld aan elk kind worden betaald, maar het is waarschijnlijker dat het voor elk kind wordt betaald. De keuzes tussen deze verschillende benaderingen kunnen niet per definitie alleen worden opgelost; er moet een beslissing worden genomen over wanneer, hoe en aan wie wordt uitgekeerd.

Volgens Malcolm Torry is er een verschil tussen het **principe** van het basisinkomen en de **aard** van de basisinkomensregelingen. Elk idee voor een basisinkomen moet worden vertaald in een **werkbare regeling** en verschillende regelingen hebben verschillende **effecten** op zaken als belastingen, werkgelegenheid of politieke acceptatie. Ze zouden de ongelijkheid kunnen vergroten of verkleinen, stelt hij. Ze kunnen de armoede verminderen of juist vergroten. Ze kunnen veel of relatief weinig kosten. **De voordelen van het basisinkomen kunnen niet worden aangenomen; ze moeten worden aangetoond. Experimenten zijn noodzaak om valide beweringen te kunnen doen over basisinkomen.**

BASISREGELS INKOMEN

In 'Wat is er mis met sociale uitkeringen', zijn verschillende basisinkomensregelingen besproken; tabel 1.1 wordt ontleend aan dat onderzoek, samen met twee andere regelingen verder uitgediept in de seminars.¹¹ Alle uitkomsten van het project zijn te vinden op www.cbin.scot/resources/

KOSTEN EN KANSKOSTEN

Het meest voor de hand liggende probleem met deze regelingen is dat ze duur zijn - vijf ervan zouden het dubbele zijn van de kosten van het bestaande stelsel van sociale zekerheid. Het regeling van Malcolm Torry zou minder moeten kosten, omdat de tarieven lager zijn, maar de lage 'netto kosten' die hij beweert te hebben (minder dan £2 miljard) verwijzen naar een tekort, niet naar de totale kosten. Dit bereikt hij gedeeltelijk door de belastingtarieven te verhogen en de belastingverminderingen te verlagen, tegen een kostprijs van ongeveer 120 miljard pond. (Persoonlijke aftrek is £101,3 miljard waard,¹² en aangezien elke procent aan inkomstenbelasting tussen £5,4 en £6,2 miljard zou moeten stijgen, vertegenwoordigt¹³ een inkomstenbelasting van 3% een bedrag tussen £16,2 en £18,6 miljard.) Er zijn zeker ongelijkheden in het huidige systeem van belastingverlagingen, en een deel van het ingezamelde geld zou dat kunnen dekken. De bovengrens van de huidige premies volksverzekeringen kost £28,2 miljard; belastingvermindering op particuliere pensioenen; de aftrek voor particuliere pensioenregelingen bedraagt bijna £41 miljard, en geen daarvan komt ten goede aan de gepensioneerden. Dat betekent niet dat ze niet als "kosten" mogen worden beschouwd; het geld dat wordt gebruikt voor fiscale voordelen zou inderdaad kunnen worden gebruikt voor UBI, maar het kan net zo verstandig worden gebruikt voor andere dingen. **Kijk uit voor naar je toe rekenen.**

De hoge potentiële kosten van Bi zijn er geen argument tegen. Het meeste geld dat naar Bi gaat, wordt doorgegeven als 'overboeking' - het echte probleem zijn niet de uitgaven maar de herverdeling,. Guy Standing heeft er vertrouwen in dat we het ons kunnen veroorloven, en hij heeft waarschijnlijk gelijk: als kwantitatieve verruiming betaald kan worden om de banken te steunen, kunnen we vergelijkbare bedragen betalen om mensen met een laag inkomen te ondersteunen. **Maar moeten we het betalen?** Er is een voor de hand liggende vraag over de 'alternatieve kosten': **wat**

[kunnen we nog meer doen met hetzelfde geld?](#) Er moet voor worden gezorgd dat het geld dat wordt voorgesteld voor Bi het beste gebruik van middelen is, en het is altijd passend om te vragen of het geld niet op een andere manier beter gebruikt kan worden – voor gezondheid, onderwijs, infrastructuur, communicatie, vervoer, of iets anders. Dat is een [kwestie van prioriteiten](#).

Het is ook niet duidelijk dat zelfs als geld de beste manier is om middelen te verdelen, het proces door een UBI moet worden gedaan. Het kan bijvoorbeeld passend zijn om een minimale [pensioengarantie](#) aan te bieden - het wijzigen van de premieregels zodat niemand minder dan 80% van het volledige pensioen krijgt. (Individuele pensioenberekeningen zijn gebaseerd op het aantal jaren dat iemand premie betaalt, onderhevig aan een 'uitbesteed pensioenequivalent' of COPE; iedereen met een [Burgerservicenummer](#) kan zijn recht online controleren. Het enige dat nodig is om de waarde van een minimum recht te kennen is een aanpassing van de regels.) Dat vereist geen toets van inkomen of vermogen, maar het is ook niet universeel of onvoorwaardelijk. Sommige regelingen voor het basisinkomen stellen een verhoging van de [kinderbijslag](#) voor, en dat is hoe dan ook een goede zaak: het zou een duidelijke en onmiddellijke impact hebben op de armoede in het gezin, het zou gemakkelijk kunnen worden ingevoerd omdat het systeem al bestaat, en het zou geen verdere gevolgen hebben voor andere voordelen. [Verhoging van de tarieven voor uitkeringen](#) met een laag inkomen zou voor de meeste armen ook onmiddellijk gevolgen hebben.

DE DISTRIBUTIEVE GEVOLGEN

Alle tot nu toe ontwikkelde basisinkomensregelingen maken dat sommige armen slechter af zijn. Malcolm Torry heeft veel zorgvuldig werk gedaan om die verliezen tot een minimum te beperken, maar hij staat voor het probleem: de regels veranderen betekent dat mensen niet kunnen vertrouwen op de uitkeringen die ze eerder hebben ontvangen. [Sommige verliezen lijken onvermijdelijk. "In eerste instantie kan het nodig zijn om de inkomensafhankelijke uitkeringsstructuur te behouden om te zorgen dat geen huishouden slechter af is."](#) ¹⁴

Het aanpakken van dit probleem heeft twee onmiddellijke gevolgen. De eerste is dat armere mensen alleen kunnen worden beschermd in regelingen die genereuzer (of duurder) zijn. Reed en Lansley schrijven: ["Het is niet mogelijk om een regeling te ontwerpen die inkomstenneutraal is, een behoorlijk bedrag betaalt en de meeste inkomensafhankelijke voordelen intrekt zonder aanzienlijke aantallen verliezers."](#) ¹⁵

De tweede implicatie is verontrustender. Het geld dat wordt besteed aan Bi is voor het grootste deel geen geld voor arme mensen. Als arme mensen worden hersteld tot het inkomen dat ze anders zouden hebben, wordt hun uiteindelijke inkomen niet verhoogd; ze zijn niet beter af. [Elk financieel voordeel](#) is beperkt tot mensen die momenteel geen uitkering ontvangen. In sommige gevallen is dat wenselijk - voor mensen die momenteel geen uitkering ontvangen, krijgen deze dan. Maar in de meeste gevallen betekent dit dat het geld dat aan Bi wordt uitgegeven, moet gaan naar mensen met een inkomen dat hoger is dan het inkomen van mensen die momenteel een uitkering ontvangen. Als het Bi-niveau hoog genoeg is om boven de bestaande uitkeringsniveaus te gaan, zal het nog steeds waar zijn dat het overgrote deel van de uitgaven voor de regeling zal worden gebruikt om mensen te helpen die beter af zijn. Een deel daarvan kan [via het belastingstelsel gladgestreken](#) worden, maar slechts een deel ervan. Elke regeling die afhankelijk is van het betalen voor Bi door bepaalde voordelen van mensen met een laag inkomen weg te nemen, zal

regressief zijn: het zal sommige mensen met middelmatige en hogere inkomens aanzienlijk meer ten goede komen dan mensen met lagere.

DE RELATIE VAN BI MET BESTAANDE VOORDELEN

Veel Bi-regelingen - en vrijwel alle regelingen die op Groot-Brittannië toegepast worden - zijn afhankelijk van de veronderstelling dat Bi grotendeels zal worden vergoed door de bestaande voordelen af te schaffen of te schrappen. Dat komt mede doordat ze willen uitleggen waar het geld voor Bi vandaan komt, en als de baten krimpen om plaats te maken voor Bi, levert dat een substantiële bijdrage aan de kosten. Als dat echter de enige verklaring was, zou het geld ergens anders vandaan kunnen komen. Veel voorstanders van een basisinkomen willen de afhankelijkheid van het bestaande uitkeringssysteem verminderen, als een doel op zich. Bi zal naar verwachting de bestaande voordelen zoveel mogelijk vervangen, en Bi wordt gezien als een betere manier om de distributie van middelen te organiseren dan het systeem van uitkeringen. Voor degenen die de armen willen ondersteunen, vermijdt Bi enkele van de belangrijkste nadelen van uitkeringen, en met name van lage uitkeringen: de complexiteit, de lage opname, de inbreuk op persoonlijke aangelegenheden, de sancties die worden opgelegd als de inkomsten stijgen, en het opleggen van voorwaarden aan het gedrag van mensen. Voor diegenen die de armen niet willen ondersteunen, of die willen dat arme mensen afhankelijk zijn van marktaanbod in plaats van overheidsvoorzieningen, biedt Bi een manier om de inzet van de samenleving voor sociale ondersteuning te minimaliseren. Charles Murray schrijft:

"Het belang van het Gewaarborgd Inkomen ... is niet dat elke volwassene US \$ 10.000 per jaar heeft, maar dat de regering alle manieren heeft ingetrokken waarop het apparaat van de verzorgingsstaat probeert de problemen uit het leven van mensen te halen," ¹⁶

Dergelijke voorstellen hebben een huiveringwekkende naïviteit. De uitkeringen die we hebben zijn niet altijd goede uitkeringen, maar ze zijn er om goede redenen. De uitkering voor werkzoekenden en WW zijn er, niet alleen om in de basisbehoeften te voorzien, maar omdat we een systeem nodig hebben om het inkomen van mensen te verzachten in periodes waarin ze niet kunnen werken. Toeslagen en kortingen voor de belasting werden voornamelijk ingevoerd om inkomens aan te vullen die anders te laag zouden zijn, maar ook gedeeltelijk om mensen met een handicap voor een langdurige achterstand in inkomen te compenseren, en deels om ondersteuning te bieden om de kosten van kinderopvang te dekken. Pensioenen waren bedoeld om gepensioneerden de mogelijkheid te bieden zich terug te trekken uit de arbeidsmarkt, wat een reden is waarom ze hoger zijn dan andere uitkeringen. De huurtoeslag werd geïntroduceerd als een politieke keuze omdat de huursubsidies werden ingetrokken; mensen met een laag inkomen konden anders geen huur betalen, woningaanbieders konden de huisvesting niet betalen. Soms zijn generalisaties over uitkeringen dwaas, zoals de suggestie dat ze er zijn om 'werk te bieden aan degenen die het kunnen en ondersteuning aan degenen die dat niet kunnen'. Ze doen veel meer dan dat: sociale bescherming, verzekeringen, voorzien in behoeften, armoedebestrijding, economisch beheer, herverdeling, financiering van kernactiviteiten en nog veel meer.

Het probleem is niet alleen dat mensen in nood verkeren, en dat het verminderen van hun uitkeringen betekent dat niet aan hun behoeften wordt voldaan. Dat doet er natuurlijk toe, maar het is verre van het hele verhaal. Er zijn veel elementen van het bestaande uitkeringssysteem die Bi niet kan en niet mag vervangen. Bi kan niet verstandig worden aangepast om de huisvestingskosten van mensen te dekken. Het

is in principe mogelijk om de [huurtoeslag](#) te vervangen door ander beleid, maar er moet een systeem voor [huisvestingsfinanciering](#) zijn dat de verstrekking van betaalbare woningen kan ondersteunen. Bi kan niet gemakkelijk worden aangepast aan de omstandigheden van mensen met een handicap; uitkeringen wegens [arbeidsongeschiktheid](#) moeten een soort test ondergaan, niet noodzakelijkerwijs het soort beoordeling dat momenteel plaatsvindt, maar iets dat de aard van de handicap van een persoon voor uitkeringsdoeleinden kan identificeren. Het behandelen van Bi als inkomen voor verzorgers zou betekenen dat er geen speciale waarde wordt gehecht aan [zorgtaken](#). Rouwverwerking is er omdat mensen extra veiligheid willen voor hun gezin. [Door de jaren heen zijn uitkeringen steeds ingewikkelder geworden, omdat de omstandigheden waarmee ze te maken hebben ingewikkeld zijn. Een van de centrale aanspraken van voorstanders van Bi is dat het systeem eenvoudiger en rationeler zal zijn. Eenvoud en rationaliteit kunnen slechte gevolgen hebben, en als we dat vergeten, doen we mensen die dat nodig hebben een slechte dienst.](#)

Een belangrijke constatering: sociale uitkeringen kunnen niet simpel allemaal weggedaan worden.

HET ONDERHOUD VAN CONTROLES

De structuur van uitkeringen definieert het raamwerk dat bestaat om mensen te ondersteunen door middel van belangrijke 'staten van afhankelijkheid' - de term is die van Titmuss.¹⁸ Het veranderen van dat kader betekent onvermijdelijk dat er winnaars en verliezers zullen zijn; sommige verliezers behoren tot de mensen die het meest kwetsbaar zijn in de samenleving. En dat geldt ook voor het basisinkomen. Over het algemeen zal Bi de afhankelijkheid van de toets inkomen en vermogen verminderen, om een simpele reden: als een deel van het inkomen van een persoon niet in de middelentoets is, zal het belang van de middelentoets verminderen. Overal waar met het basisinkomen rekening wordt gehouden bij de berekening van uitkeringen, zal de structuur van de inkomensafhankelijke 'inkomenspakketten' van mensen veranderen. Als de inkomensafhankelijke uitkeringen gedeeltelijk worden verlicht, betekent dat nog steeds dat een deel van de mensen met een laag inkomen van die uitkeringen wordt 'afgewezen' of dat ze op zijn minst een veilig, onvoorwaardelijk deel van hun inkomen krijgen van Bi. Maar het zou niet mogelijk zijn om helemaal af te zien van de op middelen geteste voordelen; dat zou afhangen van het Bi-niveau, en ik ben het met Malcolm Torry eens dat er [geen denkbaar Bi-niveau is dat hoog genoeg zou zijn om alle onvoorziene omstandigheden te dekken](#).

Die manier waarop het gezegd wordt verwijst echter indirect naar een fundamenteel probleem. De reden waarom andere uitkeringen blijven bestaan, is niet dat toetsing onvermijdelijk is; het is dat een basisinkomen niet voldoende kan zijn om in al de behoeften van mensen te voorzien. Martinelli schrijft: ["een betaalbare UBI zou ontoereikend zijn en een adequate UBI zou onbetaalbaar zijn."](#)¹⁹ Als "voldoende" Bi niet haalbaar is, is dat niet alleen omdat het duur zou zijn, maar omdat "voldoende" zelf een complex, veranderend doel is. Het is waarschijnlijk waar dat de voorstanders van Bi zouden willen dat het minimaal toereikend is, minstens zo goed als de huidige uitkeringen. Vijf van de zes regelingen in de tabel 1.1 (niet weergegeven omdat die te specifiek Schots is) werken volgens dat principe. Sommigen zouden willen dat er een einde komt aan de armoede, wat voor twee personen een niveau impliceert dat ten minste 60% van het mediane gezinsinkomen bedraagt.²⁰ Zelfs op dat niveau zou het nog steeds niet genoeg zijn om in de behoeften van mensen te voorzien. Het werk aan minimuminkomensnormen heeft gesuggereerd dat mensen inkomensniveaus nodig hebben die aanzienlijk hoger zijn dan de huidige uitkeringsniveaus: exclusief

huur en kinderopvang zijn de aanbevelingen £ 213,59 voor een alleenstaande en bijna £ 480 voor een stel met twee kinderen.²¹ Buiten dat is het in de aard van Bi dat de betaling niet 'gepersonaliseerd' of gevoelig naar persoonlijke omstandigheden aangepast kan worden. Binnen de grenzen van wat politiek en economisch mogelijk is, zullen er altijd mensen zijn voor wie de betaling minder is dan hun behoeften.

AANDACHTSPUNTEN OVER HET BELASTINGSSYSTEEM

Financiering van Bi hangt over het algemeen af van een aanzienlijke verhoging van de belasting, waarbij [hoge tarieven voor inkomstenbelasting worden gecombineerd met verhoogde premies voor de volksverzekeringen over een zeer breed inkomen](#). Het is zeker eerlijk om te zeggen dat er enige financiering kan worden aangetrokken door het aanpakken van [afwijkingen in het belastingstelsel](#) - met name particuliere pensioenvermindering, kunstmatige beperking van gemeentelijke belastingtarieven en bovengrens voor de beoordeling van Zorgverzekeringsbijdrage. Daarna zullen er waarschijnlijk problemen zijn. De meeste basisinkomensregelingen suggereren dat persoonlijke belastingaftrek eenvoudig kan worden afgeschaft (het werk van Annie Miller is een welkome uitzondering), [wat betekent dat alle inkomsten zullen worden onderworpen aan belasting en mogelijk ook aan premies voor de volksverzekeringen](#). Zelfs als de standaardtarieven voor de inkomstenbelasting met rust worden gelaten, betekent dit een marginaal percentage van 32% van alle inkomsten, wat in deze regelingen oploopt tot 62% of 65%. Dat zal politiek moeilijk zijn, maar dat is niet het grootste probleem met het idee. Het probleem is dat alle inkomsten uit werk - alles wat met contant geld wordt gedaan, losse arbeid, proefprojecten, kranten bezorgen en geld pinnen - moeten worden aangegeven, en het zou frauduleus zijn om dat niet te doen. De problemen van de middelentoets kunnen worden vermeden, maar aan de Belastingdienst doorgegeven, dat is immers gewoon een ander middelentoets. De aanpak lijkt op gespannen voet te staan met de nadruk op UBI als een manier om preciaire en onzekere werk in het algemeen en laagbetaald werk in het bijzonder te erkennen. Botweg gezegd, UBI moest dit soort onzin stoppen, niet erger maken.

Vijf van de regelingen in tabel 1.1 behandelen de premies voor [volksverzekeringen](#) alsof ze ongeveer hetzelfde betekenen als de betaling van [inkomstenbelasting](#). Het algemene beeld lijkt te zijn dat bijdragen er niet toe doen, dat het sowieso allemaal fictie is, en dat de [zorgverzekering](#) gewoon een andere vorm van [belasting](#) is. Het is moeilijk te zeggen of mensen denken dat dit waar is, maar er zijn nog steeds (met name Frank Field) die beweren dat [het bijdragende beginsel moet worden versterkt](#) en niet verlaten. Het is zeker moeilijk het behoud van bijdragen te rechtvaardigen als ze geen voordelen opleveren. Hoewel er enige argumenten zijn voor het herverdelen van middelen en financiering tussen gepensioneerden, het idee om af te zien van premievrije pensioenen om basisuitkeringen voor werkende mensen te financieren zou een [fundamentele schending zijn van het sociale pact](#) dat ten grondslag ligt aan de welvaartsstaat.

DE PROBLEMEN OPLOSSEN

Er zijn hier wat bittere pillen om door te slikken. Bi kan enorm duur zijn. Dat stoort. De behandeling van bestaande uitkeringen en van huidige belastingaftrek kan niet werken zoals bedoeld. Bi kan bestaande voordelen niet vervangen. Het kan niet worden geïntroduceerd op een niveau dat hoog genoeg is om een einde te maken aan het vertrouwen op het testen van inkomen en vermogen. Het brengt daarmee mensen die kwetsbaar en behoeftig zijn in gevaar.

Deze problemen zijn niet eenvoudig op te lossen, maar kunnen tot een minimum worden beperkt. Om te beginnen met het concept van Bi zelf: het is een uitkering die universeel, inclusief en onvoorwaardelijk is. Het basisinkomen is bedoeld als 'basis', niet als vervanging voor elke andere inkomstenbron. Het wordt geleverd samen met andere uitkeringen. Het bepaalt niet alleen het uiteindelijke inkomen. Basisinkomen kan niet 'toereikend' zijn, maar dat hoeft dat ook niet te zijn; het hoeft alleen maar de basis te zijn. Bi zal zich noodzakelijk en onvermijdelijk vermengen met andere inkomsten. Contant geld uitdelen is niet hetzelfde als mensen van een huis of een school voorzien. De aard van contant geld betekent dat het kan worden vermengd met ander contant geld en dat het is niet langer mogelijk om te zeggen wat 'wat' is. Bi zal een nuttige bijdrage leveren omdat het een deel van het inkomen van iemand oplevert - een deel dat veilig is, niet stigmatiserend is en bijdraagt aan de sociale cohesie. Het zou goed zijn als het een groter deel zou kunnen leveren in plaats van een kleiner, maar dat is niet cruciaal voor het concept.

Alle hier besproken regelingen veronderstellen dat Bi andere uitkeringen vervangt of zal verminderen, maar zo hoeft het niet te werken. Terug naar het model van de kinderbijslag. Kinderbijslag komt naast andere uitkeringen. Kinderbijslag wordt voor het grootste deel buiten beschouwing gelaten als inkomen. In het verleden had kinderbijslag een wisselwerking met andere uitkeringen - het werd, pond voor pond, afgetrokken van de aanvullende uitkering. Dat stopte in 2004 en toen verbeterde de kinderbijslag met kracht de situatie van mensen met een laag inkomen. Bi zou dat ook kunnen doen. De enige manier om ervoor te zorgen dat arme mensen profiteren, is ervoor te zorgen dat ze geen inkomen verliezen als gevolg van het ontvangen van Bi. Hieruit volgt dat Bi geen interactie mag hebben met andere uitkeringen. Het mag er niet van worden afgetrokken. Het moet administratief volledig genegeerd worden.

Stel je voor dat we zoiets als kinderbijslag willen uitbreiden naar iedereen. Laten we, om het simpel te houden, veronderstellen dat elke man, vrouw en kind £100 per maand krijgt. Dat zou worden behandeld als een volledige aanvulling op de bestaande uitkeringen, met slechts één uitzondering - omdat ik kinderen heb zou dit ook de kinderbijslag vervangen. Dit is veel beperkter dan de regeling waarover hier wordt gediscussieerd, maar het respecteert alle principes die zijn geïdentificeerd met Basisinkomen-regelingen, aangezien ze individueel, universeel, onvoorwaardelijk en ongedifferentieerd zijn. **Het voorbeeld gaat bewust tot in de kern.** Het biedt geen premies of extra categorieën of verschillen tussen leeftijdsgroepen. (het is niet de huidige regeling voor kinderbijslag, omdat dat de zaken ingewikkelder zou maken. Kinderbijslag betaalt meer voor het eerste kind, maar er is een aanname ingebouwd over huishoudelijke regelingen. Als Bi individueel wordt betaald, kunnen twee ouders dat legitiem beweren als individu voor het eerste en voor het tweede kind, en een alleenstaande ouder niet. Ik zie geen manier om dat op te lossen zonder onderzoek in het huishouden te doen, en voor het doel van het voorbeeld heb ik aangenomen dat het wenselijker is een dergelijke onderzoek te vermijden dan om de kinderbijslag voor één te vermijden binnen een regeling Basisinkomen. Dit illustreert een principe dat belangrijk is: elke poging om te reageren op behoeften of omstandigheden in een huishouden kan de zaken compliceren.)

Dit is een zeer beperkt, bescheiden voorstel, maar het zou nog steeds duur zijn. Het equivalent van kinderbijslag uitbreiden tot iedereen zou ergens in de buurt van 68 miljard pond kosten - dat komt bovenop de 12 miljard pond die kinderbijslag al kost. (De kosten konden grotendeels worden gedekt door een deel van de knikken in de belastingverlagingen glad te strijken - maar natuurlijk kunnen, zoals alle kosten,

dezelfde maatregelen worden gebruikt om andere activiteiten te financieren.) Het niveau van de uitkering wordt op een veel lager niveau vastgesteld dan veel Bi-regelingen voorstellen, maar als het niet mogelijk is om de baten op dat niveau te rechtvaardigen, is het zeer onwaarschijnlijk dat een rechtvaardiging gevonden kan worden voor een regeling die drie of vier keer zoveel biedt - en kost.

Zou het de moeite waard zijn om te doen? Het zou niet alle beloften aan de burger van het basisinkomen waarmaken. Het zou niet tot een radicale vereenvoudiging van het uitkeringssysteem leiden. Het zou mensen niet de kans geven op een leven van sybaritische luxe (niet de ruïne nadat [Sybaris](#) weer eens veroverd is, maar het luxe leven), zoals het surfvoorbeeld van [Van Parijs](#), dat veel fysieke inspanning is. Het zal de arbeidsmarkt niet veranderen. Misschien is er ergens een veel hoger niveau van uitkering dat een transformerend effect kan hebben op arbeid en samenleving, maar dat is speculatief; als er al een omslagpunt is, een voordeel dat iedereen ertoe zal brengen anders te handelen, weten we niet waar het ligt. Maar de Bi regeling zou de zaak veranderen. Het zou mensen een beperkt veilig, voorspelbaar inkomen geven. Het zou mensen die berooid zijn helpen. Het moet duidelijk progressief zijn - de bedragen in kwestie zijn voor arme mensen veel meer waard dan voor rijke. (Het kan nog progressiever zijn als de financiering substantieel afkomstig is van mensen met hogere inkomens.) Het zou een behoorlijk substantiële invloed hebben op armoede. Die resultaten zijn niet te verwaarlozen. **Marginale inkomensverschillen tussen rijk en arm zijn groot met een Bi.**

De argumenten voor betere uitkeringen houden niet op bij het basisinkomen. Het centrale concept bij de beoordeling van de relatieve verdiensten van verschillende inkomensregelingen is het 'inkomenspakket'.²² Inkomens uit verschillende bronnen vermengen zich; pas wanneer het pakket als geheel wordt beschouwd, wordt de effectiviteit van een bepaalde uitkering helder. Een van de vloeken van het Britse socialezekerheidsbeleid was de misvatting dat het eenvoudiger zou zijn als we maar weinig uitkeringen konden combineren in één grote uitkering. Die filosofie gaf ons een 'wetenschappelijke naastenliefde' onder de armenwet, aanvullende uitkeringen huursubsidies en algemene bijstand. Niemand moet het basisinkomen aan die lijst willen toevoegen. Het centrale nadeel van alle uitkeringen aan een 'portmanteau' (kapstok) te hangen is niet dat ze complex zijn, hoewel dat niet helpt; het is dat wanneer er iets misgaat, het met alles misgaat. Als we bijvoorbeeld meer willen voorzien in kosten voor bevalling, invaliditeit, ziekte, zorg of vervoer, moeten we dat apart doen en ervoor zorgen dat wat er met die ene uitkering gebeurt niet alle andere besmet. De sleutel om dit te laten werken, is ervoor te zorgen dat, zoals met de gezinsbijslagen in Frankrijk gebeurt, alle uitkeringen op dezelfde dag op dezelfde bestemming worden betaald. Het is niet alleen het basisinkomen dat telt. **Het belangrijkste is het inkomen dat de mensen uiteindelijk overhouden.**

Wanneer wordt aanvaard dat Bi het ontvangen een inkomen is, samen met andere uitkeringen, is er ruimte voor een grote flexibiliteit. Ik denk dat er redelijkerwijs reden is voor het voorstel van Schotse Academie om meer te betalen voor kinderen van 0 tot 4 jaar²³, er is een apart geval om meer te betalen voor het eerste kind, en er zijn al argumenten genoemd voor het aanvullen van een staatspensioen; afgezien van dat, is er ook een argument voor een algemene huisvestingstoelage, die kunnen worden betaald uit een heroverweging van de lokale belasting op onroerende zaken. Er zou een 'participatie inkomen' kunnen zijn, erkennen contributions.²⁴ Er zou een converteerbare belastingaftrek zijn, zodat mensen kunnen kiezen om de waarde van hun uitkering met de belasting te verrekenen. En omdat geld inwisselbaar is, kunnen

die dingen allemaal op hetzelfde moment gebeuren. Mensen ontvangen inkomen in verschillende hoeveelheden naargelang hun omstandigheden, zonder het universele karakter van het basisinkomen in gevaar te brengen.

OPERATIONELE PROBLEMEN

Om basisinkomen eenvoudig, inclusief en zo automatisch mogelijk te maken, is er een tendens om te veronderstellen dat de overheid dat zal regelen zijn. Dat zal niet gebeuren. Hier zijn een paar voorbeelden van het soort probleem dat moet worden overwonnen.

1. Wie heeft recht op Bi: burgers, permanente bewoners, niet-ingezetenen, belastingplichtigen? Is de uitkering betaalbaar aan buitenlandse burgers of gastarbeiders? Wat gebeurt er als mensen tijd in het buitenland doorbrengen of als burgers terugkeren naar Groot-Brittannië?
2. Zullen mensen hun Bi op moeten eisen of een aanvraag moeten indienen?
3. Hoe worden aanvragen geverifieerd?
4. Hoe wordt de uitkering betaald? Als het op een bankrekening wordt gestort, is er dan een algemene verplichting voor de banken om ervoor te zorgen dat iedereen de uitkering kan ontvangen?
5. Wanneer wordt de uitkering betaald? Welke periode moet worden gedekt? Zal er een uniforme betaaldag zijn?
6. Hoe zal de betaling plaatsvinden voor kinderen? Hebben ze hun eigen bankrekeningen nodig?
7. Hoe worden betalingen gedaan voor mensen met een gebrek aan capaciteit? Wat is de positie van mensen in ziekenhuis- of thuiszorg die niet in staat zijn om financiële beslissingen te nemen?
8. Wat kan er worden gedaan om de individualisering van de uitkeringen te beschermen, zodat vrouwen meer macht krijgen over hun eigen middelen in het huishouden?
9. Wat gebeurt er als iemand sterft? Wanneer stoppen de voordelen?
10. Wat gebeurt er bij fraude, fouten of te veel betalen?
11. Als uitkeringen naar leeftijd zijn, worden ze dan gewijzigd op de verjaardag van die persoon, of op de eerstvolgende betaaldag?
12. Wat kan er gedaan worden om voordelen onvervreemdbaar te maken en niet kunnen worden opgeëist door schuldeisers, rechtbanken of administrateurs?

Dat lijken misschien details, maar het zijn details die zwaar wegen in het leven van mensen. Bij experimenten met het basisinkomen zal moeten worden beslist hoe deze problemen worden opgelost, en dat zal van meet af aan moeten gebeuren. Zoals het gezegde luidt, de duivel zit in de details.

REFERENTIES

1. R Colville, 2018, Universal Basic Income – as unpopular as it is impractical, Prospect, <https://www.prospectmagazine.co.uk/economics-and-finance/universal-basic-income-as-unpopular-as-it-is-impractical-%E2%80%A8>
2. T Clougherty, 2018, Make work pay, Centre for Policy Studies, pp 9 and 56, <https://www.cps.org.uk/publications/make-work-pay/>
3. D Piachaud, 2018, Basic Income: confusion, claims and choices, Journal of Poverty and Social Justice 26(3) 299-314
4. See e.g. K Widerquist, J Noguera, Y Vandeborgh, J Wispelaere (eds), 2013, Basic Income, Chichester: Wiley; A Downes, S Lansley (eds) 2018, It's Basic Income, Bristol: Policy Press
5. See e.g. P Johnson, Parallel histories of retirement in modern Britain, in P Johnson, P Thane (eds), Old age from antiquity to post-modernity, London: Routledge 2002, p 217.
6. P Van Parijs, 1991, Why surfers should be fed: the liberal case for an unconditional Basic Income, Philosophy and Public Affairs 20(2) 101–131
7. G Standing, 2017, Basic income, London: Penguin
8. Basic Income Earth Network, n.d., About Basic Income, <https://basicincome.org/basic-income/>
9. e.g. A Dilnot, J Kay, C Morris, 1984, The reform of social security, Oxford: Clarendon Press
10. S Duffy, 2018, Basic Income Plus, Centre for Welfare Reform, <https://www.centreforwelfarereform.org/library/by-az/basic-income-plus.html>
11. Bronnen voor het discussieproject “Wat is er mis met sociale uitkeringen”:
Citizens Income Trust, 2015, Citizens Income: a brief introduction, <http://www.citizensincome.org/wp-content/uploads/2016/03/Booklet2015.pdf>;
H Reed, S Lansley, 2016, Universal Basic Income: an idea whose time has come?, Compass, <http://www.compassonline.org.uk/wpcontent/uploads/2016/05/UniversalBasicIncomeByCompass-Spreads.pdf>;
Compass, Green Party, 2015, Basic income: a detailed proposal, <https://policy.greenparty.org.uk/assets/files/Policy%20files/Basic%20Income%20Consultation%20Paper.pdf>;
Reform Scotland, 2016, The Basic Income Guarantee, <https://reformscotland.com/wp-content/uploads/2016/02/TheBasic-Income-Guarantee-1.pdf>;
M Torry, 2018, Why we need a Citizen's Basic Income, Bristol: Policy Press;
A Miller, 2017, A Basic Income handbook, Edinburgh: Luath Press, and personal communications.
12. HM Treasury, 2018, Estimated cost of principal tax reliefs, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/737597/Dec_17_Main_Reliefs_Final.pdf

13. Ifs Green Budget, 2108, <https://www.ifs.org.uk/publications/13495>
  14. Torry, 2018, p 5.
  15. Reed, Lansley, 2016, p 22.
  16. C Murray, 2006, Guaranteed income as a replacement for the welfare state, Oxford: Foundation for Law, Justice and Society
  17. See P Spicker, 2011, How social security works, Bristol: Policy Press, especially ch 1.
  18. R Titmuss, 1955, The social division of welfare, in Essays on the 'Welfare State', London: Allen and Unwin 1963, pp 42-3.
  19. L Martinelli, 2017, Assessing the Case for a Universal Basic Income in the UK, Bath: IPPR, p 43.
  20. See P Spicker, 2012, Why refer to poverty as a proportion of median income?, Journal of Poverty and Social Justice 20(2) 163-175.
  21. A Davis, D Hirsch, M Padley, C Shepherd, 2018, A Minimum Income Standard for the UK 2008-2018, York: Joseph Rowntree Foundation, <https://www.jrf.org.uk/file/51448/download?token=YX4asoAn&filetype=full-report>
  22. T M Smeeding, M O'Higgins, L Rainwater (eds) 1990, Poverty, inequality and income distribution in comparative perspective, New York: Harvester Wheatsheaf.
  23. A Painter, C Thong, 2015, Creative citizen, creative state, Royal Society of Arts <https://www.thersa.org/discover/publications-and-articles/reports/basic-income/Download>
  24. A B Atkinson, 1996, The Case for a Participation Income. Political Quarterly, 27 (1), 67–70.
- * [**Some reservations about Basic Income, Paul Spicker. Edited by Cleo Goodman and Mike Danson, Apr 2019.**](#)
Naar het Nederlands bewerkt door Johan Horeman, als bijdrage aan de discussie Basisinkomen, juli 2020.